

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 453/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. J., K., a O. J., K., zastúpených advokátkou JUDr. V. B., K., ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 41/2010 z 12. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. J. a O. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2010 doručená sťažnosť Ing. V. J. a O. J. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 41/2010 z 12. apríla 2010.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v prospech nehnuteľnosti sťažovateľov bolo zriadené vecné bremeno zodpovedajúce právu prechodu pešo, osobnými a nákladnými vozidlami cez určité parcely. Vlastníci jednej z parciel, ktorá je zaťažená vecným bremenom v prospech nehnuteľnosti sťažovateľov, však na nej postavili dva rovnobežné ploty, ktoré znemožnili prechod pešo, a o to viac prejazd osobnými a nákladnými vozidlami z parcely sťažovateľov na verejnú komunikáciu. Z obidvoch strán plotu sa nachádza brána, od ktorej boli sťažovateľom ponúknuté kľúče, ktoré však neprevzali, pretože neboli ochotní akceptovať takéto obmedzenie výkonu ich práv z vecného bremena. Sťažovatelia sa domáhali žalobou podanou na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 87/2009 proti žalovaným zdržania sa zásahov do výkonu ich práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Okresný súd rozsudkom z 24. novembra 2009 návrh sťažovateľov zamietol a zaviazal ich nahradiť žalovaným trovy konania. Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie. O odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 41/2010 z 12. apríla 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu z 24. novembra 2009.

3. Podľa sťažovateľov rozsudok krajského súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na podstatné argumenty sťažovateľov uvedené v ich odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Rozsudok krajského súdu preto považujú za svojvoľný a arbitrárny, čím porušuje ich základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd navyše podľa sťažovateľov nezabezpečil ochranu ich práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a zásahom do vecného bremena došlo k zásahu do práva na pokojné užívanie ich majetku. Sťažovatelia tiež prejavili názor, že skomplikovaním prístupu k ich majetku došlo k zníženiu hodnoty ich nehnuteľnosti.

4. Sťažovatelia preto navrhli, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/41/2010-112 zo dňa 12.04.2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Základné právo sťažovateľov na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co/41/2010-112 zo dňa 12.04.2010 p o r u š e n é b o l o .

3. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/41/2010-112 zo dňa 12.04.2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľom p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- eur, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Krajský súd v Košiciach je p o v i n n ý uhradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 254,88 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods.1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená, a to či už ako celok, alebo v niektorej z jej častí. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 124/03).

8. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu z 12. apríla 2010.

Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietali porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu z 12. apríla 2010, zjavne neopodstatnená.

9. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

10. Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu z 12. apríla 2010 obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov odôvodňujúcich jeho výrok, ktoré dôsledne vychádzali z riadne vykonaných dôkazov. Krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom odôvodnil, prečo nepovažoval obmedzenie výkonu práva sťažovateľov na prechod a prejazd cez pozemok žalovaných za také obmedzenie, ktoré by podstatne sťažilo či znemožnilo dosiahnutie účelu zriadeného vecného bremena. Rozsudok krajského súdu pri odôvodňovaní právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS

115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil.

Ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocených princípov konania pred krajským súdom podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy (ktoré garantujú právo na súdnu a inú právnu ochranu) a ani to, aby závery krajského súdu o potvrdení rozsudku okresného súdu boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu. Skutočnosť, že sa sťažovatelia s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom však takéto nedostatky nevykazuje, preto je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

11. Sťažovatelia sa v sťažnosti domáhali aj ochrany základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Judikatúra ústavného súdu je stabilizovaná v tom smere, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj právo vlastníť majetok, resp. právo na pokojné užívanie majetku), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 392/08). Z tohto dôvodu je preto v kontexte už uvedeného (bod 10 odôvodnenia tohto uznesenia) sťažnosť taktiež zjavne neopodstatnená a navyše ústavný súd nezistil, že by mohla byť daná príčinná súvislosť medzi námietkami sťažovateľov a namietaným

porušením základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vecné bremeno, ktoré bolo zriadené v prospech nehnuteľnosti sťažovateľov, nebolo rozsudkom krajského súdu obmedzené a ani zrušené. Sťažovatelia sú aj naďalej nepochybne osobami z vecného bremena oprávnenými. Preto je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2010